

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ με ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΑ

Γ' Σεπτεμβρίου 144, 112 51 Αθήνα, Τηλ: 210-6854035, e-mail: grammateiaspef@gmail.com, www.spef.gr

Αθήνα, 9/5/22

Προς:

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Μεσογείων 119, 101 92 Αθήνα

Υπ' όψη : Υπουργού κου Κώστα Σκρέκα

Γεν. Γραμμ. κας Αλεξάνδρας Σδούκου

Θέμα : Απόψεις, παρατηρήσεις και προτάσεις ΣΠΕΦ επί του υπό διαβούλευση σχεδίου νόμου για την β' φάση απλοποίηση της αδειοδοτικής διαδικασίας έργων ΑΠΕ και λοιπών διατάξεων.

Αξιότιμε κε Υπουργέ και κα Γενική Γραμματέα

Σε συνέχεια της θέσης σε δημόσια διαβούλευση του σχεδίου νόμου για την β' φάση απλοποίησης της αδειοδοτικής διαδικασίας έργων ΑΠΕ και λοιπών διατάξεων, παρακαλούμε βρείτε παρακάτω τις παρατηρήσεις και προτάσεις του συνδέσμου μας.

Άρθρο 5, παρ. 11: Δεν προβλέπεται κάποια επαρκώς προσδιορισμένη ποινή για τον διαχειριστή στην περίπτωση που δεν ανταποκριθεί στη τιθέμενη προθεσμία των 2 μηνών από την ημερομηνία υποβολής πλήρους φακέλου για την έκδοση της Προσφοράς Σύνδεσης. Όσα αναφέρονται στο ν/σ πως η ΡΑΕ στον υπολογισμό του απαιτούμενου εσόδου ΕΔΔΗΕ και ΕΣΜΗΕ θα λαμβάνει υπόψη της την τήρηση των προθεσμιών εκ μέρους των διαχειριστών, τείνουν προς ευχολόγια. Όπως είναι γνωστό η προθεσμία μέχρι σήμερα λ.χ. στον ΔΕΔΔΗΕ είναι 4 μήνες, στο πλείστο των περιπτώσεων όμως διαχρονικά δεν τηρείται, ενώ ο χρόνος αναμονής φθάνει ακόμη και το έτος. Κατά την άποψη μας πρέπει να υπάρχει συγκεκριμένο οικονομικό αντικίνητρο σε βάρος του διαχειριστή το οποίο και να συνεπάγεται καταβολή οικονομικής αποζημίωσης στον αιτούντα για την καθυστέρηση πέραν του 2μήνου που υπέστη.

Για να μην δύναται να επιδοθεί μάλιστα ο διαχειριστής σε «τυφλή» έκδοση απορριπτικών απαντήσεων ώστε να αποφύγει τις ποινές των καθυστερήσεων στην ανταπόκριση του, θα πρέπει να είναι στοχοθετημένος σε ένα ελάχιστο επίπεδο όγκου σε MW προσφορών σύνδεσης που θα πρέπει ετησίως να εκδίδει στην βάση και των έργων ανάπτυξης του δικτύου και των υποδομών ευθύνης του που οφείλει να υλοποιεί στην κατεύθυνση εκπλήρωσης των στόχων του ΕΣΕΚ. Με γνώμονα να αποφευχθεί η υπερεστίαση του διαχειριστή σε συγκεκριμένο μέγεθος έργων που τυχόν τον ευνοεί στο να επιτύχει ετησίως γρηγορότερα το οριζόμενο κατώφλι προσφορών σύνδεσης, θα πρέπει ο στόχος να επιμερίζεται και σε επιμέρους υποκατηγορίες έργων, λ.χ. 0.01 έως 1 MW, 1 – 10 MW, 10 – 20 MW, 20 – 100 MW κλπ.

Άρθρο 8, παρ. 13: Ο διαχειριστής, ιδίως ο ΔΕΔΔΗΕ που απευθύνεται σε μικρομεσαία έργα των οποίων οι Όροι Σύνδεσης αφορούν ποσά κάτω των 250,000 ευρώ, εισπράττει το σύνολο του αντιτίμου από τον επενδυτή κατά την υπογραφή της Σύμβασης Σύνδεσης. Τούτο σημαίνει πως για την υλοποίηση των έργων ευθύνης του έχει λάβει προκαταβολικά το σύνολο του κόστους αλλά και της αμοιβής του για τα έργα αυτά και μάλιστα με ρήτρα και περαιτέρω αποζημίωσης του στην περίπτωση που ο προϋπολογισμός που μόνος του συντάξε υπολείπεται του εν τέλει απολογιστικού του κόστους που πάλι μόνος του συντάσσει. Με δεδομένο ότι η υπόλοιπη «ελεύθερη» αγορά λειτουργεί ως επί τω πλείστο με προκαταβολές και ουδέποτε με ολοσχερή εξόφληση κόστους και αμοιβών πριν την υλοποίηση και παράδοση κάποιου έργου, καθίσταται προφανές πως ο ΔΕΔΔΗΕ εν προκειμένω ως εργολάβος, λειτουργεί με ιδιαίτερα προνομιακούς όρους χρηματοδότησης των έργων που συμβάλλεται να υλοποιήσει.

Υπό το φως αυτό η σύντμηση του χρόνου της παρ. α είναι μεν αυτονόητη, **απαιτείται όμως να συντμηθεί ο χρόνος και της περ. β από τους 18 στους 12 μήνες τουλάχιστον.** Τούτο διότι όλο και περισσότεροι Όροι Σύνδεσης εκδίδονται με εργασίες που εμπλέκουν Υ/Σ ΜΤ/ΥΤ αλλά που ωστόσο δεν πρόκειται πάντοτε για βαρέως τύπου παρεμβάσεις. Αναλυτικότερα, σε πολλές περιπτώσεις προβλέπεται στους Όρους Σύνδεσης προσθήκη μιας νέας πύλης στον Υ/Σ, κάτι όμως που ως εργασία δεν δικαιολογεί διαφορά 12 μηνών για να υλοποιηθεί σε σχέση με την 6μηνη προθεσμία της περίπτωση α του άρθρου.

Άρθρο 9, παρ. 5: Το φάσμα δυνατοτήτων που προσφέρει στους διαχειριστές η διατύπωση της παραγράφου ως έχει, είναι **αόριστο και θα μπορούσε να οδηγήσει σε αναδρομικότητες και ανατροπές.** Πατώντας στην εν λόγω διάταξη καθίσταται θολό αν απαγορεύεται ο διαχειριστής να επιβάλει λ.χ. λειτουργικούς περιορισμούς χωρίς αποζημίωση σε υφιστάμενα έργα που δεν φέρουν τέτοιους (όχι εκτάκτως για την αποκατάσταση τυχόν βλαβών που ούτως ή άλλως ισχύει), ανατρέποντας αναδρομικά ουσιαστικά τα οικονομικά τους δεδομένα και πέραν των όσων παγίως απορρέουν για τις προτεραιότητες έγχυσης εκ της παρ. 1, του άρθ. 9, του ν. 3468 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το ν. 4643/2019 και σε εναρμόνιση με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/943.

Από την αόριστη διατύπωση της παραγράφου προκαλείται σύγχυση και για το κατά πόσον δύνανται ο διαχειριστής να επιβάλλει ακόμα και ρήτρα περιορισμού έγχυσης σε έργα που δεν έχουν τέτοια, την ώρα που σε άλλο του σημείο το ν/σ εισάγει και προορίζει μια τέτοια ρήτρα, δημοκρατικά ορθώς, μόνο σε νέες Προσφορές Σύνδεσης που θα εκδίδουν στο εξής οι διαχειριστές και τις συνεπακόλουθες νέες Συμβάσεις Σύνδεσης που στο εξής θα συνάπτουν, με γνώμονα να γνωρίζουν οι επενδυτές ακριβώς το πλαίσιο που θα λειτουργήσουν τα έργα τους αυτά εκ των προτέρων.

Καταληκτικά, κατά τη εκτίμησή μας **η εν λόγω παράγραφος είτε οφείλει να απαλειφθεί ολοσχερώς ως περιττή και προβληματική, είτε να διευκρινιστεί πως τελεί υπό το πλαίσιο περί λειτουργικών προτεραιοτήτων στην έγχυση του άρθρου 9, του ν. 3468 όπως ισχύει.**

Άρθρο 10, παρ. 2: Αναφέρεται πως οι αποφάσεις της ΡΑΕ για τους λειτουργικούς περιορισμούς και απορρίψεις ενέργειας έργων ΑΠΕ ως ποσοστό της ετήσιας δυναμικότητας τους λ.χ 5% σε έργα που φέρουν τέτοια ρήτρα στους όρους σύνδεσης τους, θα βασίζονται σε μελέτη κόστους-οφέλους και λαμβάνοντας υπόψη το επίπεδο διείδυσης ΑΠΕ που επιτυγχάνεται κάθε φορά μέσω των περιορισμών αυτών. Ωστόσο, λείπει αναφορά στο κρίσιμο κριτήριο της βιωσιμότητας-κερδοφορίας των έργων ΑΠΕ που θα επηρεάζονται κάθε φορά από τις αποφάσεις αυτές, αφού είναι δεδομένο πως μεταβαλλόμενο προς τα πάνω το ποσοστό απορρίψεων, δεν πρόκειται να υπάρξει όφελος γι' αυτά παρά μόνο περαιτέρω απώλεια. Όφελος θα υπάρξει μόνο για το σύστημα και καταρχήν για όσους θα λάβουν προσφορές σύνδεσης ένεκα των περιορισμών και που θα έχουν την ευκαιρία πριν υλοποιήσουν την επένδυση, να ζυγίσουν το κατά πόσο τους συμφέρει. Για τους υπόλοιπους, ωστόσο, που φέρουν μεν τέτοια ρήτρα στις συμβάσεις σύνδεσης τους και που θα υποστούν αύξηση στους περιορισμούς έγχυσης πάνω από το αρχικό επίπεδο λ.χ. του 5% για το οποίο έλαβαν την επενδυτική απόφαση, υφίσταται ανατροπή του οικονομικού πλαισίου λειτουργίας τους και μάλιστα χωρίς να προβλέπεται κανένα φίλτρο στο ν/σ.

Προς θεραπεία του διαμορφούμενου κινδύνου / αβεβαιότητας **προτείνουμε οι κάθε φορά αποφάσεις της ΡΑΕ περί αύξησης του ύψους του ορίου απορρίψεων ενέργειας ως ποσοστό της ετήσιας δυναμικότητας έργων ΑΠΕ, να αφορούν Προσφορές Σύνδεσης / Συμβάσεις Σύνδεσης έργων που εκδίδονται χρονικά μετά από αυτές. Επιπλέον λόγω διαφορών στις οικονομίες κλίμακας των έργων, όπως συνολικά αναγνωρίζει και Νομοθέτης, προτείνουμε ειδικό χαμηλότερο όριο (λ.χ. 2%) απορρίψεων για τα εξαιρούμενα έργα σε σχέση με τα αδειοδοτούμενα (λ.χ. 5%).**

Άρθρο 10, παρ. 5: Η διαθεσιμότητα τεχνολογικού εξοπλισμού που να μπορεί να υλοποιεί με εξ' αποστάσεως εντολές του διαχειριστή αυτόματα ελεγχόμενους περιορισμούς έγχυσης σε έργα ΑΠΕ διασπαρμένης παραγωγής που φέρουν τέτοια ρήτρα στις Συμβάσεις τους, δεν είναι αυτονόητη τουλάχιστον για όλες τις κατηγορίες/μεγέθη έργων. Συνεπώς **απαιτείται εξειδίκευση προς ενημέρωση του επενδυτικού κοινού στο πως η Πολιτεία φαντάζεται την πρακτική εφαρμογή τους.**

Άρθρο 12, παρ. 10: Με την υποπάργραφο α ουσιαστικά **αποκλείεται η πρόσβαση σε αποκλειστικά ιδιωτικά δίκτυα όλων των μικρομεσαίων έργων που φέρουν δικαίωμα σε Σύμβαση Λειτουργικής**

Ενίσχυσης Σταθερής Τιμής (ΣΕΣΤ). Υπενθυμίζεται πως υπάρχουν πολλά μεμονωμένα τέτοια έργα που έχουν κάνει δήλωση διατήρησης της σειράς προτεραιότητας τους, κατόπιν λήψης αδυναμίας σύνδεσης αρχικά από τον διαχειριστή και που προσδοκούν πρόσβαση σε δίκτυο έστω και τρίτου με την καταβολή του ανάλογου οικονομικού ανταλλάγματος φυσικά. Με την υπό κρίση διάταξη ωστόσο δεν έχουν κανένα μέλλον. Αντίθετα η διάταξη λειτουργεί υπέρ των καθετοποιημένων παικτών που δεν έχουν ανάγκη τις Συμβάσεις Λειτουργικής Ενίσχυσης και που αν ακόμα κάποιοι συνάψουν ΣΕΔΠ επικρατώντας και εκτοπίζοντας τους υπολοίπους σε διαγωνισμό ΡΑΕ, δύνανται εγκαταλείποντας τες αργότερα έστω και υπό την 4ετή ποινή του ν. 4843/2021, να βρουν χρυσοφόρα διέξοδο οιονεί απευθείας στην λιανική και τις πενταπλάσιες τιμές της. Οπότε **προτείνουμε να απαλειφθεί η υποπαρ. α, της παρ. 10 του άρθρου αυτού.**

Άρθρο 25, παρ. 1-3: Η διάταξη αναφέρεται σε έργα ΑΠΕ που δεν έχουν ακόμη συνάψει Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης με τον ΔΑΠΕΕΠ και που οι φορείς τους επιθυμούν την απευθείας συμμετοχή στην αγορά, οπότε ο πρώτος τους χορηγεί σχετική βεβαίωση. Κατά τα λοιπά ενώ για τα έργα που λειτουργούν ήδη υπό καθεστώς λειτουργικής ενίσχυσης υφίσταται νομικά η δυνατότητα πρόωρης εγκατάλειψης των συμβάσεων αυτών εντός 4ετίας από την σύναψη τους στα πλαίσια της παρ. 3, του άρθρου 20, του ν. 4643/2019 με σκοπό την απευθείας συμμετοχή στην αγορά, εντούτοις η εικόνα που λαμβάνουμε από παραγωγούς είναι πως τίθενται συγκεκριμένα προσκόμματα σε μια τέτοια επιλογή. Φοβούμαστε λοιπόν πως η διατύπωση της διάταξης μονομερώς περί έργων που δεν έχουν ακόμη συνάψει Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης, επιτείνει περαιτέρω το πρόβλημα.

Για τον λόγο αυτό **προτείνουμε να προστεθεί εδάφιο που θα αναφέρει πως ο ΔΑΠΕΕΠ χορηγεί την Βεβαίωση απευθείας Συμμετοχής στην Αγορά και στις περιπτώσεις εν λειτουργία έργων ΑΠΕ που επιλέγουν την απευθείας συμμετοχή στην αγορά σε εφαρμογή της παρ. 3, του άρθρου 20, του ν. 4643/2019.**

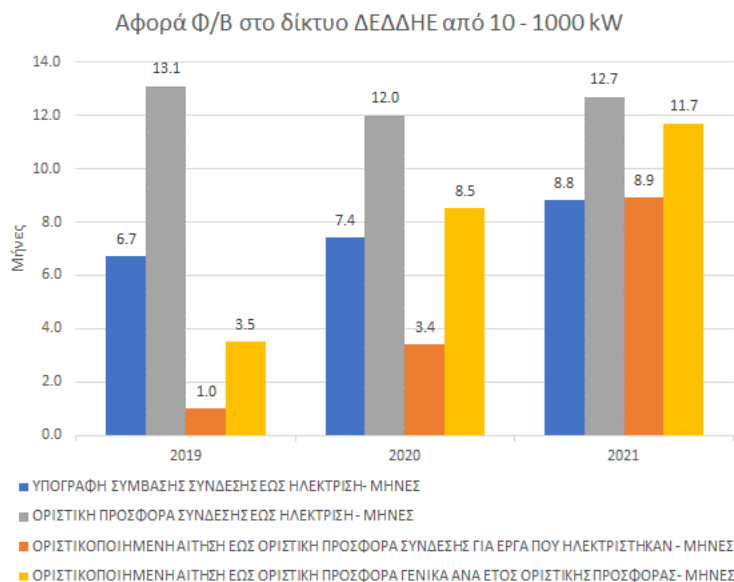
Άρθρο 32, παρ. 1: Η διάταξη αφορά ανάπτυξη και λειτουργία από τον ΔΑΠΕΕΠ νέου συστήματος πληρωμής Τέλους Δέσμευσης Φυσικού Χώρου Εγκατάστασης και Τέλους Παράτασης Εγκατάστασης και Δέσμευσης Ηλεκτρικού Χώρου. Με δεδομένο ωστόσο ότι τα τέλη που καταβάλουν οι παραγωγοί ΑΠΕ οριζόντια ανά παραγόμενη MWh στον ΔΑΠΕΕΠ για την λειτουργία του έχουν σε μόλις δύο χρόνια περίπου διπλασιαστεί από τα 0.34 στα 0.581 ευρώ/MWh και παρά την ισχυρή αύξηση της ανανεώσιμης παραγωγικής βάσης MWh που πολλαπλασιάζει τα αποδιδόμενα χρήματα, το κόστος ανάπτυξης και λειτουργίας του νέου συστήματος που θα επιβαρύνει τον διαχειριστή δεν νοείται να επιβαρύνει και πάλι οριζόντια όλους τους παραγωγούς, είτε κάνουν χρήση των διατάξεων δέσμευσης φυσικού και ηλεκτρικού χώρου είτε όχι.

Προτείνουμε λοιπόν το σχετικό κόστος για την ανάπτυξη και λειτουργία του νέου συστήματος πληρωμής Τελών δέσμευσης Φυσικού και Ηλεκτρικού Χώρου να καλυφθεί αποκλειστικά από τους επενδυτές που κάνουν χρήση των σχετικών διατάξεων παράτασης του άρθρου.

Άρθρο 34, παρ. ιβ: Η διάταξη αφορά πληρωμή Διαχειριστικού Τέλους Υποβολής Αίτησης για προσφορά σύνδεσης υπέρ του αρμόδιου Διαχειριστή ύψους 250 ευρώ. Μέχρι σήμερα οι επενδυτές καταβάλουν στον διαχειριστή λ.χ. στον ΔΕΔΔΗΕ 1,000 προ ΦΠΑ για κάθε νέα αίτηση τους 0.1 – 1 MW και που συνυπολογίζεται στο κόστος των Όρων Σύνδεσης αν λάβουν, άλλως δεν επιστρέφεται λογιζόμενο ως παράβολο κάλυψης του κόστους του διαχειριστή για την εξέταση της αίτησης. Οπότε **γεννάται το ερώτημα αν θα αντικατασταθεί η υφιστάμενη χρέωση με την νέα των 250 ευρώ ή αν η τελευταία θα λειτουργεί επιπρόσθετα.**

Άρθρο 36, παρ. 3, δ: Η διάταξη προβλέπει πως στις συμβάσεις σύνδεσης των εξαιρούμενων σταθμών ΑΠΕ θα περιλαμβάνονται και τα τεχνικά χαρακτηριστικά των γεννητριών και του λοιπού κύριου εξοπλισμού μιας μονάδας. Στα φωτοβολταϊκά, ωστόσο, που από τη μια πλευρά η αλματώδης εξέλιξη της τεχνολογίας των πάνελς – inverters και από την άλλη οι διαθεσιμότητες τους στην αγορά που συνεχώς μεταβάλλονται λόγω και των συνθηκών κρίσης που επικρατεί στην παραγωγή τους, **καθιστούν παντελώς άστοχη μια τέτοια γραφειοκρατία.** Οι μεταβολές μάλιστα αφορούν και στοιχεία των Υ/Σ ΧΤ/ΜΤ όπως η μάρκα του μετασχηματιστή, του ηλεκτρονόμου κλπ.

Αυτό που ισχύει μέχρι σήμερα, όπου η μεν σύμβαση σύνδεσης περιγράφει την εγκατεστημένη ισχύ, τον φορέα και την θέση του Φ/Β σταθμού, ενώ οι επενδυτές με τον φάκελο δήλωσης ετοιμότητας / αίτησης διασύνδεσης επικαιροποιούν στο διαχειριστή όλα τα στοιχεία του εξοπλισμού που χρησιμοποίησαν στην εγκατάσταση σε βάση πλέον “as constructed” εντός του ορίου της εγκατεστημένης ισχύος, είναι το απολύτως βέλτιστο. Οποιαδήποτε μεταβολή στο υφιστάμενο καθεστώς ως προς τον επενδυτή θα επιφέρει περιττή πολυπλοκότητα, εμπόδια και γραφειοκρατία, αφού **κανείς δεν μπορεί στους 9 μήνες (μπλε μπάρες στο κάτωθι διάγραμμα σύμφωνα με μελέτη ΣΠΕΦ από τα επίσημα πρωτογενή στοιχεία ΔΕΔΔΗΕ) που κατά μέσο όρο μεσολαβούν από την υπογραφή της σύμβασης σύνδεσης έως την ηλεκτρίση μιας εξαιρούμενης Φ/Β μονάδας, να εγγυηθεί πως θα βρει και θα χρησιμοποιήσει ακριβώς τον εξοπλισμό** (μάρκα, τύπος, χαρακτηριστικά κλπ πανέλων/inverter/μετασχηματιστή/ηλεκτρονόμου), **που δήλωσε κατά την υπογραφή της σύμβασης σύνδεσης.**

Επιπλέον, δεν πρέπει να ξεχνούμε πως βασικός σκοπός της σύμβασης σύνδεσης είναι η αναλυτική περιγραφή των έργων δικτύου που θα υλοποιήσει ο διαχειριστής από τη πλευρά του για τη διασύνδεση μιας εξαιρούμενης Φ/Β μονάδας, αποσκοπώντας στο να είναι ο προϋπολογισμός που του προκαταβάλλεται αντικειμενικός, πλήρης και ρεαλιστικός, ώστε να μην δύναται -εύκολα τουλάχιστον- σε απολογιστική βάση να ζητά πρόσθετες αμοιβές. Καταληκτικά **προτείνουμε την απαλοιφή της υποπαραγράφου δ τουλάχιστον σε ότι αφορά τα φωτοβολταϊκά.**

Άρθρο 42, παρ. 1: Απαιτείται η διάταξη **να προσδιορίζει με κριτήρια το τι αφορά η έννοια της ριζικής ανανέωσης** ενός σταθμού ΑΠΕ και μάλιστα ανά τεχνολογία.

Άρθρο 42, παρ. 4: Η διάταξη εισάγει εν τοις πράγμασι την δυνατότητα προσαύξησης μέσω ριζικής ανανέωσης της εγκατεστημένης ισχύος ενός π.χ. Φ/Β σταθμού όχι μόνο μέχρι 10% ώστε να απολαμβάνει προτεραιότητα εξέτασης στο αίτημα Όρων Σύνδεσης αλλά και παραπάνω χωρίς προτεραιότητα. Υπενθυμίζεται, ωστόσο, πως ιδίως **για τα εξαιρούμενα έργα δεν υπάρχει σαφές πλαίσιο αποζημίωσης της πρόσθετης εγκατεστημένης ισχύος κατά το διάστημα που υπολείπεται ώστε η αρχική ΣΠΗΕ ή ΣΕΣΤ ή ΣΕΔΠ με τον ΔΑΠΕΕΠ να λήξει.**

Απαιτείται λοιπόν περαιτέρω πλαισίωση της διάταξης, αφού λόγω της παλαιότητας χιλιάδων μικρομεσαίων εξαιρούμενων (άδειας παραγωγής ΡΑΕ) εγκαταστάσεων, θα υπάρξει σταδιακά αυξανόμενο ενδιαφέρον για ριζικές ανανεώσεις εξοπλισμού μαζί και με αύξηση της ισχύος τους λόγω και της μεγέθυνσης της ισχύος των πάνελς, ώστε να βελτιωθούν οι οικονομίες κλίμακας της ανανέωσης/επαύξησης και να εκμεταλλεύονται καλύτερα οι υφιστάμενες υποδομές.

Άρθρο 46: Η διάταξη, ήδη από την περίοδο που πρωτοθεσπίστηκε με τον ν. 4643/2019 σε εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 2019/943 επέφερε σημαντικές επιβαρύνσεις εξισορρόπησης σε έργα με

ΣΕΣΤ που ηλεκτρίστηκαν μετά τις 4/7/19 και τα οποία εκ των συμβάσεων τους προηγουμένως δεν είχαν τέτοιες. Η άνοδος μάλιστα των χονδρεμπορικών τιμών του ρεύματος έχει αυξήσει δραματικά τις χρεώσεις αυτές τόσο ως ποσά αλλά και ως ποσοστό επί των Τιμών Αναφοράς που λειτουργούν τα έργα αυτά. Με το ν/σ οι επιβαρύνσεις αυτές για έργα που συνδέθηκαν επίσης μετά τις 4/7/19 επιβάλλονται και σε έργα με τυχόν ΣΠΗΕ ή άλλη αντίστοιχη σύμβαση αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας.

Επειδή το κόστος ευθύνης εξισορρόπησης που επιτυγχάνει ο ΔΑΠΕΕΠ ως ΦοΣΕΤεΚ δεν είναι πάντοτε το βέλτιστο σε σχέση με τον ανταγωνισμό, **προτείνουμε να δίνεται η δυνατότητα στους παραγωγούς αυτούς να συμβάλλονται με ΦοΣΕ αντί του ΔΑΠΕΕΠ, εφόσον το επιθυμούν, χωρίς ωστόσο να εγκαταλείπουν την ΣΕΣΤ ή ΣΠΗΕ ή όποια άλλη σύμβαση φέρουν μεταπίπτοντας υποχρεωτικά σε ΣΕΔΠ, όπως ισχύει σήμερα και που επιφέρει πρόσθετες μεταβολές στο καθεστώς λειτουργίας τους.**

Άρθρο 48: Η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου δύναται να λειτουργήσει άδικα σε περιπτώσεις Φ/Β σταθμών που αντιμετώπισαν σοβαρά προβλήματα ποιότητας / σταθερότητας απόδοσης του αρχικού εξοπλισμού πάνελ τους, τα οποία και τελικώς αντικαταστάθηκαν από τους παραγωγούς όχι για να κερδηθεί επιπλέον απόδοση αλλά για να ανακτηθεί η προβλεπόμενη. Αναλυτικότερα, υπάρχουν περιπτώσεις σταθμών σταθερών βάσεων που τέθηκαν σε παραγωγική λειτουργία με ετήσια παραγωγή ~1500 kWh/kW, αλλά ήδη από πρώτα έτη λειτουργίας τους παρουσίασαν ραγδαία απομείωση της παραγωγής τους φτάνοντας στην δεκαετία στα ~1300 kWh/kWp λόγω της καταφανούς αστοχίας του αρχικού εξοπλισμού των πάνελ τους. Στις περιπτώσεις λοιπόν αυτές οι παραγωγοί δεν είχαν άλλη επιλογή από το να αντικαταστήσουν τα πάνελς είτε στα πλαίσια των γραμμικών ή βηματικών εγγυήσεων των κατασκευαστών τους, είτε μόνοι τους αν η κατασκευάστρια εταιρεία δεν υπήρχε πλέον.

Για την αποφυγή λοιπόν μιας άδικα τυφλής αντιμετώπισης τέτοιων περιπτώσεων που τείνει οιονεί να ακυρώσει ακόμα και τις εγγυήσεις εξοπλισμού που παρέχουν οι κατασκευαστές πάνελς, **προτείνουμε συνδυασμό τήρησης του ορίου αύξησης της ετήσιας παραγωγής έως 5% σε σχέση με τα προηγούμενα πέντε χρόνια που εισάγει το ν/σ, υπό την επιφύλαξη όμως πως έχει ο σταθμός υπερβεί ταυτόχρονα την ιστορικά μέγιστη καταγραφείσα ετήσια παραγωγή από καταβολής του και βεβαίως χωρίς να έχει υπάρξει αύξηση της εγκατεστημένης ισχύος του.**

Περαιτέρω, για λόγους αποφυγής κάθε έννοιας αναδρομικότητας στη ρύθμιση προτείνουμε η ισχύς της διάταξης να αρχίσει με προσμέτρηση της 5ετίας από το 2022 και μετά και όχι από το 2017.

Άρθρο 52: Σχετικά με την υποχρέωση υποβολής εγγυητικής σε ήδη κατατεθειμένα αιτήματα για προσφορές σύνδεσης στον διαχειριστή, θα θέλαμε να υπογραμμίσουμε πως συνιστά ιδιότυπη αναδρομική παρέμβαση μεταβολής του πλαισίου που διέπει τις αιτήσεις αυτές, τον καιρό δηλαδή που οι φορείς τους τις συνέταξαν και τις υπέβαλλαν. Από την άλλη πλευρά η ρύθμιση δύναται να αποβάλλει τις αιτήσεις που εν γένει δεν έχουν μέλλον υλοποίησης παρά μόνο υποβλήθηκαν ώστε να τις εμπορευτούν αργότερα οι φορείς τους. Έτσι θα μπορούσε να προκύψει ηλεκτρικός χώρος για επενδυτές που εξαρχής επιθυμούν να υλοποιήσουν τα έργα τους. Με δεδομένο μάλιστα πως η λίστα των κατατεθειμένων αιτημάτων υπερβαίνει κατά πολύ τον διαθέσιμο αλλά και μελλούμενο ηλεκτρικό χώρο, μέσω της ρύθμισης οι επενδυτές θα κληθούν να αποφασίσουν μια ώρα αρχύτερα για την εγκατάλειψη ή μη αιτήσεων που δεν φαίνεται να έχουν μέλλον και έτσι να αποφύγουν το κόστος της εγγυητικής.

Άρθρο 54, παρ. 4: Υπάρχει αντίφαση. Η διάταξη προβλέπει πως οι εν ισχύ οριστικές προσφορές σύνδεσης καταλαμβάνονται από τις διατάξεις του παρόντος, όταν λίγο νωρίτερα στο άρθρο 52, παρ. 3 ορίζεται, ορθά, πως οι διατάξεις του παρόντος καταλαμβάνουν τις οριστικές προσφορές σύνδεσης που θα χορηγούνται μετά την έναρξη ισχύς του παρόντος.

Άρθρο 54, παρ. 9: Ορίζεται πως οι κάτοχοι όλων των εν λειτουργία εξαιρούμενων σταθμών αναρτούν μέχρι την 1^η Ιουλίου 2022 τα πολύγωνα των σταθμών τους στη γεωπληροφοριακή πλατφόρμα της ΡΑΕ. Επειδή ειδικά στα Φ/Β πρόκειται για περίπου 17,000 σταθμούς, **εκτιμούμε την προθεσμία καταρχήν ως ασφυκτική και θα προτείναμε το τέλος του τρέχοντος έτους.**

Αφ' ετέρου, θα θέλαμε να θέσουμε το ζήτημα της μη φιλικότητας στο χρήστη της μεθόδου των shapefiles που χρησιμοποιεί η υφιστάμενη πλατφόρμα της ΡΑΕ που χρησιμοποιείται στα αδειοδοτούμενα και τα οποία υποβάλλουν οι επενδυτές. Άποψη μας είναι πως η δημιουργία ή τροποποίηση πρότυπων

sharerefiles από χιλιάδες μικροπαραγωγούς θα είναι μια δύσκολη, αντιπαραγωγική και αντιοικονομική διαδικασία, οδηγώντας σε πολλά λάθη που θα επιβαρύνουν κατόπιν τον φόρτο εργασίας της ΡΑΕ.

Προτείνουμε λοιπόν η υποβολή των γεωχωρικών δεδομένων του πολυγώνου του σταθμού από τον εκάστοτε παραγωγό να μην γίνεται μέσω sharerefile αλλά, πιο φιλικά, όπως στην εφαρμογή του Κτηματολογίου, κλικάροντας δηλαδή απευθείας ο χρήστης πάνω σε υπόβαθρο χάρτη τις κορυφές του πολυγώνου του γηπέδου ή σταθμού του. Μπορεί μεν η εξέλιξη της πλατφόρμας της ΡΑΕ προς αυτή τη κατεύθυνση να περιλαμβάνει κάποιο κόστος, αν συνυπολογιστεί όμως το κόστος, η αναστάτωση και τα λάθη που θα προκληθούν με το υφιστάμενο μη φιλικό σύστημα των sharerefiles σε χιλιάδες παραγωγούς και μάλιστα υπό τη δαμόκλειο σπάθη πως αν τα στοιχεία δεν υποβληθούν έγκαιρα αναστέλλεται η πληρωμή της παραγωγής τους, η διαφορά θα είναι τεράστια.

Άρθρο 96: Η διάταξη επιφυλάσσει αναστολή υποβολής νέων αιτημάτων μικρομεσαίων σταθμών ΑΠΕ που συνδέονται στο δίκτυο ΔΕΔΔΗΕ. **Η αναστολή μάλιστα έχει δύο διαστάσεις. Η πρώτη με την παρ. 8 είναι οριζόντια και αφορά όλες τις περιοχές του δικτύου ΔΕΔΔΗΕ** για νέα αιτήματα ανεξάρτητων παραγωγών εκτεινόμενη χρονικά έως ότου ο διαχειριστής του δικτύου εισηγηθεί στην ΡΑΕ τροποποιήσεις του Κώδικα Διαχείρισης του ΕΔΔΗΕ προς τη κατεύθυνση της απελευθέρωσης ηλεκτρικού χώρου μέσω της προσεκτικότερης μελέτης των παραμέτρων του, αυτή τις θέσει υπό διαβούλευση και εν συνεχεία οριστικοποιήσει το νέο πλαίσιο. Αν και στο ν/σ προβλέπονται προθεσμίες για κάποια στάδια σε ότι αφορά τον ΔΕΔΔΗΕ, όχι ωστόσο για την ΡΑΕ, στη χώρα μας δυστυχώς οι προθεσμίες από τους φορείς της Πολιτείας εν γένει δεν τηρούνται, αφού δεν υπάρχουν κυρώσεις γι' αυτούς. Οπότε εύλογα υποθέτουμε πως **η οριζόντια αναστολή υποβολής νέων αιτημάτων προσφορών σύνδεσης για μικρομεσαία Φ/Β έργα ανεξάρτητων παραγωγών στον ΔΕΔΔΗΕ, θα διαρκέσει αρκετούς μήνες ίσως και πέραν του έτους.**

Η δεύτερη διάσταση αναστολής υποβολής νέων αιτημάτων μικρομεσαίων έργων ανεξάρτητων παραγωγών στο δίκτυο ΔΕΔΔΗΕ είναι πιο μόνιμη και θα αφορά, εξατομικευμένα, αυτόματα όσες περιοχές οι Υ/Σ ΜΤ/ΥΤ έχουν περιθώριο κάτω των 10 MW. Θα εναπόκειται λοιπόν στην υλοποίηση του αναπτυξιακού πλάνου του ΔΕΔΔΗΕ για έργα επέκτασης των υποδομών του στο κατά πόσον περιοχές που άμεσα με την ψήφιση του ν/σ θα κλείσουν, αν και τότε θα επανέλθουν. Την ίδια στιγμή **μεγάλα έργα ΑΠΕ που απευθύνονται στο σύστημα του ΑΔΜΗΕ, μπορούν να συνεχίζουν την υποβολή νέων αιτήσεων προσφορών σύνδεσης.**

Τέλος, ίσως χρειάζεται για λόγους τάξης να διευκρινιστεί πως οι αναστολές αυτές δεν καταλαμβάνουν το άνοιγμα των κορεσμένων δικτύων στα πλαίσια του ν. 4819 όπως ισχύει.

Άρθρο 97, παρ. 3: Η διάταξη είναι απολύτως ορθή, διότι η κατάσταση με το αυξανόμενο κόστος των Όρων Σύνδεσης από ΔΕΔΔΗΕ μετά την επανεκκίνηση της αγοράς από το 2018 και ιδίως τα τελευταία χρόνια για την κατασκευή έργων δικτύου του έχει φθάσει στο απροχώρητο. Είναι απολύτως στρεβλή η κατάσταση οι παραγωγοί να πληρώνουν το 100% των έργων δικτύου, που αφενός θα χρησιμοποιούνται και από λοιπούς καταναλωτές και αφετέρου θα ανήκουν στη κυριότητα του διαχειριστή. Η θέσπιση λοιπόν του ορίου του 50% με αναδρομική εφαρμογή για συμβάσεις σύνδεσης από 1/1/21 είναι απολύτως ορθή και θα πρέπει το re-run και η επιστροφή χρημάτων Όρων Σύνδεσης από τον ΔΕΔΔΗΕ στους επενδυτές να γίνει άμεσα και να μην χρονίσει. Επειδή μάλιστα το πρόβλημα έχει ξεκινήσει νωρίτερα από την 1/1/21, **προτείνουμε το ορόσημο αυτό να αντικατασταθεί με την 17/12/16 αφού στις 16/12/16 εκδόθηκαν τα αποτελέσματα του τότε πιλοτικού διαγωνισμού φωτοβολταϊκών πάρκων της ΡΑΕ με τον οποίο επανεκκίνησε η αγορά και άρχισαν οι όροι σύνδεσης να αποπληρώνονται με σημαντικά υψηλότερες επιβαρύνσεις στις συμβάσεις σύνδεσης.**

Άρθρο 99, παρ. 3: ο Εικονικός Ενεργειακός Συμψηφισμός (virtual net metering) σε συνδυασμό με την νομοθεσία που ισχύει ήδη στη χώρα μας περί ενεργειακών κοινοτήτων (Εν.Κοιν.) μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, μπορούν να δώσουν ικανοποιητική λύση στην ελάφρυνση των λογαριασμών ρεύματος καταναλωτών συγκροτημάτων κατοικιών που η στέγη/ταράτσα ως χώρος δεν επαρκεί για να καλύψει τις καταναλώσεις τους, ιδίως μάλιστα τώρα που οι τιμές ρεύματος λόγω της κρίσης του φυσικού αερίου έχουν εκτοξευτεί. Κομβικό ρόλο στην εξάπλωση και βιωσιμότητα τέτοιων σχημάτων virtual net metering, ωστόσο, θα παίξει η αποδοχή από πλευράς ΔΕΔΔΗΕ της δυνατότητας να ενταχθούν στις συμψηφιζόμενες παροχές και οι κοινόχρηστες παροχές ρεύματος των συγκροτημάτων κατοικιών αυτών

υπό την προϋπόθεση βεβαίως πως όλοι οι κάτοικοι του συγκροτήματος θα είναι επίσης ενταγμένοι στον Virtual συμψηφισμό αυτό.

Η ένταξη της κοινόχρηστης παροχής ενός συγκροτήματος κατοικιών στον Virtual συμψηφισμό είναι κομβικής σημασίας, αφού σε τέτοια κτίρια που το κοινόχρηστο ρολόι επιβαρύνεται με καταναλώσεις ανεγκυστήρα, γκαραζόπορτας, πιεστικού συγκροτήματος υδροδότησης, 24ωρου φωτισμού ασφαλείας κλπ, η κατανάλωση του είναι ιδιαίτερα μεγάλη και επιπλέον λόγω όγκου ουσιαστικά αποκλείεται από τις επιδοτήσεις του κράτους που τρέχουν τους τελευταίους μήνες, ούτε και δύναται να ενταχθεί σε προγράμματα σταθερής τιμής τύπου Home Enter π.χ. της ΔΕΗ. Επιπλέον μια κοινόχρηστη παροχή δεν μπορεί να είναι μέλος ενεργειακής κοινότητας που θα κάνει virtual net metering, αφού δεν συνιστά ούτε φυσικό ούτε νομικό πρόσωπο.

Υπό την οπτική ωστόσο **πως οι κοινόχρηστοι χώροι ενός κτιρίου αποτελούν εγκατάσταση των ενοίκων του**, εφόσον όλοι οι ένοικοι όπως είπαμε είναι μέλη της Εν.Κοιν, τότε αυτονόητα ή με υπεύθυνη δήλωση τους ή με όποια άλλη δήλωση ο ΔΕΔΔΗΕ επιθυμεί, ο μετρητής των κοινοχρήστων του κτιρίου μπορεί επίσης να συμψηφίζεται με την παραγωγή ΑΠΕ της Εν.Κοιν. Οπότε οι ενστάσεις και τα προσκόμματα του ΔΕΔΔΗΕ στην ένταξη και αυτών των παροχών στο συμψηφισμό δεν ευσταθούν.

Η διάταξη του ν/σ διευρύνει την παρ. 13, του άρθρου 2, του ν. 3468 πως στον εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό η παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια συμψηφίζεται με τη «...συνολική καταναλισκόμενη ηλεκτρική ενέργεια σε εγκαταστάσεις της Εν.Κοιν., των μελών της Εν.Κοιν και ευάλωτων...». Φοβούμαστε ωστόσο πως και πάλι ο ΔΕΔΔΗΕ από τυπολατρία θα προβάλει προσκόμματα, **οπότε προτείνουμε στην διάταξη να προστεθούν και οι «καταναλώσεις παροχών κοινόχρηστων χώρων σε κτίρια που όλοι οι ένοικοι είναι μέλη της Εν.Κοιν. που κάνει τον εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό και συμμετέχουν σε αυτόν».**

Άρθρο 103: στην παρ. 8, που προστίθεται στο άρθρο 132 του ν. 4819/2021 και συγκεκριμένα στην υποπαραγράφο της 2δ, **προτείνουμε οι αιτήσεις στα κορεσμένα δίκτυα που θα υποβληθούν στον ΔΕΔΔΗΕ και δεν θα ικανοποιηθούν (μέχρι +200% της ποσόστωσης που θα λάβουν όρους σύνδεσης) να μην επιστρέφονται στους επενδυτές.** Σε ολόκληρη την υπόλοιπη χώρα ισχύει οριζόντια φάση διατήρησης των φακέλων στον διαχειριστή επί πενταετία.

Όπως είναι γνωστό, μέσω της διακράτησης των φακέλων επί πενταετία στον διαχειριστή, δεν χάνεται η σειρά προτεραιότητας των σχετικών αιτημάτων που μπορεί μεν να έχουν καταρχήν λάβει αδυναμία σύνδεσης για λόγους έλλειψης ηλεκτρικού χώρου, ωστόσο με σχετική ετήσια εκδήλωση / ανανέωση ενδιαφέροντος από τους αιτούντες, παραμένουν σε «επιλαχούσα» κατάσταση να ικανοποιηθούν πρώτες με τις όποιες αναβαθμίσεις δικτύου λάβουν χώρα προσεχώς. Θα πρέπει λοιπόν η πενταετία να εφαρμοστεί οριζόντια και στα αιτήματα αυτά, ώστε όσοι δεν λάβουν τώρα όρους σύνδεσης, τουλάχιστον να μην απωλέσουν τα χρήματα που δαπάνησαν για την προετοιμασία των φακέλων και την εξασφάλιση της νόμιμης χρήσης της γης ολοσχερώς, την ώρα μάλιστα που στο κορεσμένο επί παραδείγματι δίκτυο της Πελοποννήσου αναμένονται μεγάλες αναβαθμίσεις τα επόμενα 2-3 χρόνια.

Άρθρο 107: στην περ. γ που προστίθεται στην παρ. 3, του άρθρου 118 Α, του ν. 4001, προβλέπεται πως το Τέλος που καταβάλλουν στον ΔΑΠΕΕΠ οι παραγωγοί για την κάλυψη των εξόδων του διαφοροποιείται ανάλογα με τον τύπο της σύμβασης που έχει συνάψει ο κάθε κάτοχος σταθμού. **Ο διαχωρισμός, ωστόσο, είναι υποτυπώδης αν όχι εσφαλμένος, αφού ο ΔΑΠΕΕΠ είναι επιφορτισμένος και με πλείστα όσα άλλα καθήκοντα**, ενώ θα επιφορτιστεί μέσω του ν/σ και με νέα.

Αναλυτικότερα:

- Δεν πρέπει οι παραγωγοί να πληρώνουν το κόστος του ΔΑΠΕΕΠ για τον εκπλειστηριασμό των δικαιωμάτων ρύπων παρά μόνο μέχρι του ποσοστού που αυτά εισρέουν στον ΕΛΑΠΕ (λ.χ. σήμερα <4%).
- Δεν πρέπει οι παραγωγοί να πληρώνουν το κόστος του ΔΑΠΕΕΠ για την λειτουργία του Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης, αφού όχι μόνο δεν έχει να κάνει με αυτούς, αλλά είναι οι αιμοδότες του σε πόρους.
- Δεν πρέπει οι παραγωγοί να πληρώνουν το κόστος του ΔΑΠΕΕΠ για το κόστος ανάπτυξης και λειτουργίας του συστήματος χορήγησης μειωμένου ΕΤΜΕΑΡ βάσει κριτηρίων σε επιμέρους

κατηγορίες καταναλωτών σε εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας, αλλά οι ίδιοι οι επωφελούμενοι καταναλωτές αυτοί.

- Δεν πρέπει οι παραγωγοί να πληρώνουν το κόστος του ΔΑΠΕΕΠ για την λειτουργία του συστήματος Αντιστάθμισης Ρύπων υπέρ της βιομηχανίας.
- Δεν πρέπει οι παραγωγοί να επιφορτίζονται οριζόντια με το κόστος του ΔΑΠΕΕΠ για την υπογραφή συμβάσεων λειτουργικής ενίσχυσης ή εξαιρέσεων από αυτές, ανάπτυξης και λειτουργίας του νέου συστήματος πληρωμής του Τέλους Δέσμευσης Φυσικού και Ηλεκτρικού Χώρου, στην περίπτωση που δεν είναι οι ίδιοι αιτούντες τέτοιων υπηρεσιών.
- Δεν πρέπει οι παραγωγοί να επιφορτίζονται με το κόστος μετατροπής και λειτουργίας του ΔΑΠΕΕΠ σε One Stop Shop για την αδειοδότηση νέων έργων ΑΠΕ. Το κόστος αυτό πρέπει να επιμερίζεται αποκλειστικά σε όσους κάνουν χρήση τέτοιων υπηρεσιών αναπτύσσοντας νέα έργα.

Καταληκτικά λοιπόν εισηγούμαστε να εμπλουτιστεί το άρθρο με όλες αυτές τις περιπτώσεις που δεν νοείται να υπάρχει οριζόντια κατανομή του κόστους ΔΑΠΕΕΠ στους παραγωγούς.

Στην διάθεση σας για οποιαδήποτε περαιτέρω διευκρίνιση ή πληροφορία.

Για τον ΣΠΕΦ, με εκτίμηση

Δρ. Στέλιος Λουμάκης - Πρόεδρος
Γιώργος Σαμαράς – Γεν. Γραμματέας